

Η Γαλλία υιοθέτησε την πλήρη απαγόρευση της ακεταμιπρίδης – της τελευταίας ουσίας της ομάδας των νεονικοτινοειδών που ήταν εξουσιοδοτημένη στην ΕΕ

Автор(и): Растителна защита
Дата: 16.08.2025 Брой: 8/2025

Ο Γάλλος Πρόεδρος Μακρόν υπέγραψε νόμο που απαγορεύει οριστικά την επανεισαγωγή του φυτοφαρμάκου ακεταμιπρίδ, το οποίο κατηγορείται για τη μαζική θνησιμότητα των μελισσών, αναφέρει το France 24. Η ενεργός ουσία ακεταμιπρίδ αποδυναμώνει το ανοσοποιητικό σύστημα των μελισσών και διαταράσσει την αναπαραγωγή τους, αλλά είναι επίσης επιβλαβής για άλλα ωφέλιμα είδη. Ταυτόχρονα, οι Γάλλοι αγρότες αντιμετωπίζουν τη σοβαρή πρόκληση της προστασίας των καλλιεργειών τους από τον αυξανόμενο αριθμό εντόμων τα τελευταία χρόνια, κατά τα οποία η ΕΕ ακολουθεί πολιτική μείωσης της χρήσης φυτοφαρμάκων.

Ο νόμος δημοσιεύθηκε στο Επίσημο Εφημερίδα της κυβέρνησης στις 12.08 (Τρίτη), αφού το Συνταγματικό Συμβούλιο, το ανώτατο δικαστήριο της χώρας, ακύρωσε την αμφισβητούμενη διάταξη για την επανεισαγωγή του ακεταμιπρίδ. Το δικαστήριο δήλωσε ότι τα εντομοκτόνα γνωστά ως νεονικοτινοειδή ενέχουν «κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία» και είναι αντισυνταγματικά επειδή παραβιάζουν το δικαίωμα στη ζωή σε ένα ισορροπημένο και υγιές περιβάλλον, εγγυημένο στο Χάρτη Περιβάλλοντος της χώρας.

Οι επικριτές του νομοσχεδίου, που ψηφίστηκε τον Ιούλιο από την κάτω βουλή του κοινοβουλίου, ισχυρίζονται ότι πέρασε βιαστικά χωρίς επαρκή συζήτηση. Αρχικά, η κυβέρνηση σκόπευε να αποκαταστήσει τη χρήση του φυτοφαρμάκου για να βοηθήσει τους αγρότες να ελέγξουν τον διαρκώς αυξανόμενο αριθμό εντόμων, αλλά πάνω από δύο εκατομμύρια άνθρωποι στη Γαλλία υπέγραψαν αναφορά κατά του, γερνώντας τη ζυγαριά υπέρ των υποστηρικτών του νόμου για την κατάργηση της χημικής ουσίας. Το κύριο αγροτικό συνδικαλιστικό σωματείο αντιτάχθηκε στην απόφαση του δικαστηρίου και κάλεσε για άλλη μια φορά για την αναθεώρησή της στο όνομα του δίκαιου ανταγωνισμού με τους Ευρωπαίους ομολόγους τους, καθώς σε άλλες χώρες της ΕΕ το εντομοκτόνο εφαρμόζεται νόμιμα, έστω και υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Ονομάζεται «δολοφόνος των μελισσών», αλλά είναι επικίνδυνο και για άλλα έντομα

Το ακεταμιπρίδ είναι ένα συνθετικό εντομοκτόνο που αναπτύχθηκε στη δεκαετία του 1980 και χρησιμοποιείται στη γεωργία από τη δεκαετία του 1990, ιδιαίτερα σε καλλιέργειες ανοιχτού αγρού όπως η ελαιοκράμβη και οι πατάτες, σε οπωρώνες, αμπελουργία και ανθοκομία. Όπως όλα τα νεονικοτινοειδή, επηρεάζει το νευρικό σύστημα των εντόμων. Τα επικονιαστικά έντομα όχι μόνο δηλητηριάζονται, αλλά πολλά από αυτά υφίστανται και μακροπρόθεσμες βλάβες, όπως διαταραχή προσανατολισμού και αναπαραγωγής. Το ακεταμιπρίδ είναι τόσο επαφής όσο και συστημικό εντομοκτόνο, πράγμα που σημαίνει ότι η χημική ουσία διαχέεται μέσω των φυτικών ιστών και καταναλώνεται επίσης από φυτοφάγα έντομα που στην πραγματικότητα δεν είναι επιβλαβή.

Οι οργανώσεις προστασίας των καταναλωτών από καιρό ζητούν την πλήρη απαγόρευση του εντομοκτόνου, του οποίου η έγκριση στην ΕΕ παρατάθηκε μέχρι το 2033. Η μόλυνση φρούτων και λαχανικών με το φυτοφάρμακο έχει αυξηθεί περισσότερο από τριπλάσια τα τελευταία χρόνια, και ο ψεκασμός έχει αυξηθεί ακόμη περισσότερο μετά την απαγόρευση άλλων νεονικοτινοειδών, σύμφωνα με στοιχεία του μη κυβερνητικού οργανισμού Foodwatch 2023. Σύμφωνα με τη μελέτη, υπολείμματα βρέθηκαν στο 2,1% όλων των δειγμάτων τροφίμων που ελέγχθηκαν το 2012 και στο 7,4% το 2021. Γλυκές κερασιές, κολοκυθάκια, μελιτζάνες, σπανάκι και πιπεριές, μαζί με καρπούς σποράς (μήλα, αχλάδια), πυρηνόκαρπους (βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα), σταφύλια, μούρα, ντομάτες, πιπεριές, αγγούρια και μαρούλια, συχνά μολύνονταν.

Πολλές επιστημονικές μελέτες έχουν διεξαχθεί για τις περιβαλλοντικές και υγειονομικές επιπτώσεις της χρήσης της χημικής ουσίας. Μια πρόσφατη μελέτη του Πανεπιστημίου Χόενχάϊμ στο Στουτγκάρδη διαπίστωσε ότι το ακεταμιπρίδ είναι περισσότερο από 11.000 φορές πιο τοξικό για ορισμένα έντομα από ό,τι υποδεικνύουν τα προβλεπόμενα τεστ ευαισθησίας, για παράδειγμα στις μέλισσες. Μια σειρά πειραμάτων σε πεδίο, θερμοκήπιο και εργαστήριο ανέλυσε τις επιπτώσεις του ακεταμιπρίδ σε διάφορα είδη φυλλών. Είναι ευρέως διαδεδομένα και, εκτός από τη ζημιά σε καλλιέργειες λαχανικών και φρούτων, αποτελούν επίσης πηγή τροφής για πουλιά και ασπόνδυλα.

Γιατί οι αγρότες στη Γαλλία δεν συμφωνούν με την απόφαση του Συνταγματικού Συμβουλίου

Η Γαλλία είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός ζαχαρότευτλας στην ΕΕ, και η καλλιέργεια επηρεάζεται όλο και περισσότερο από ιογενείς ασθένειες που μεταδίδονται από αφίδες, οι οποίες είναι φορείς διαφόρων οικονομικά σημαντικών ασθενειών.

Στην πράξη, από το 2018 οι Γάλλοι παραγωγοί δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ακεταμιπρίδ, το οποίο χρησιμοποιείται κατά των αφίδων στη ζαχαρότευτλα και είναι επίσης μια καλή εναλλακτική λύση στα πυρεθροειδή, τα οποία έχουν υψηλό κίνδυνο ανάπτυξης ανθεκτικότητας.

Το ακεταμιπρίδ αποτελεί μέρος των προγραμμάτων προστασίας φυτών άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), και οι υποστηρικτές του υποστηρίζουν ότι οι Γάλλοι αγρότες το χρειάζονται για να τους βοηθήσει να ανταγωνιστούν τους Ευρωπαίους ομολόγους τους.

Ταυτόχρονα, σε χώρες όπως η Γερμανία, όπου και η παραγωγή ζαχαρότευτλας και τευτλών ζωοτροφών είναι επίσης σημαντική, εφαρμόζεται προσωρινά ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, επιτρέποντας στους αγρότες να χρησιμοποιούν το εντομοκτόνο για έως και 120 ημέρες. Από την άνοιξη του 2024, οι αγρότες εκεί μπορούν να χρησιμοποιούν το προϊόν προστασίας φυτών επίσης στην ελαιοκράμβη και τις πατάτες, και οι καλλιεργητές φρούτων μπορούν να το χρησιμοποιούν στην παραγωγή μήλων.

Η κατάσταση στη Γαλλία καταδεικνύει τις πολύπλοκες προκλήσεις του κανονισμού των φυτοφαρμάκων, όπου συγκρούονται τα συμφέροντα των αγροτών, των περιβαλλοντολόγων και των επιστημόνων. Η συζήτηση γύρω από το ακεταμιπρίδ δείχνει ότι η απόφαση για την έγκριση φυτοφαρμάκων συχνά εξαρτάται από μια προσεκτική εξισορρόπηση οικονομικών συμφερόντων με κινδύνους για την υγεία και το περιβάλλον.

